

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการผลิตสุราพื้นบ้าน¹

พัชรินทร์ อุบลรัตน์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการผลิตสุราพื้นบ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความหมาย ประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการผลิตสุราพื้นบ้าน และศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุญาตให้ประชาชนสามารถผลิตสุราพื้นบ้านภายในครัวเรือนและการออกใบอนุญาตผลิตสุราพื้นบ้านแก่ผู้ผลิตรายย่อย ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่าการผลิตสุราพื้นบ้านในประเทศไทย ถือเป็นภูมิปัญญาบรรพบุรุษที่มรดกทางวัฒนธรรมที่มีการสืบทอดกันมาช้านานในหลายท้องถิ่นด้วยหลายวัตถุประสงค์ ทั้งเพื่อใช้ในการบริโภคในงานเทศกาลหรือใช้ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อท้องถิ่น ด้วยความเชื่อที่ว่าสุราเป็นสิ่งที่เปี่ยมสิริมงคล ในปัจจุบันแม้ว่ารัฐจะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน คุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แต่การพัฒนาการผลิตสุราพื้นบ้านก็ยังถูกจำกัดด้วยข้อกำหนดทางกฎหมาย เมื่อเทียบกับตลาดสุราพื้นบ้านของต่างประเทศ ถือว่ามาตรการทางกฎหมายและนโยบายในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายสุราพื้นบ้าน เช่น เหล้าสาเก ซึ่งเป็นสุราพื้นบ้านของประเทศญี่ปุ่น

สำหรับการผลิตและจำหน่ายสุราพื้นบ้านในประเทศไทย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ซึ่งหน่วยงานหลักที่กำกับดูแลคือกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ทั้งนี้พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ถือเป็นกฎหมายหลักในการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุราครอบคลุมการกำหนดกฎเกณฑ์ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการทำสุราและนำเข้าสุรามาในราชอาณาจักร ภาษีสุรา การขนส่งสุรา การขายสุรา เชื้อสุราและบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติสุราฉบับนี้ การอนุญาตให้ประชาชนทำสุราได้นั้น มิได้หมายความว่าผู้ใดจะผลิตและจำหน่ายสุราได้เองโดยเสรีในทุกกรณี แต่ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งเป็นไปตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำและขายสุรากลั่นชุมชน พ.ศ. 2546 และประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำและขายสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง และสุราแช่อื่นนอกจากเบียร์ พ.ศ. 2546 โดยผู้ที่ขออนุญาตผลิตสุราพื้นบ้านได้ คือประชาชนหรือกลุ่มบุคคล ได้แก่ (1) เป็นสหกรณ์ (2) เป็นกลุ่มบุคคลธรรมดาผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมายเกี่ยวกับวิสาหกิจ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่องปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการผลิตสุราพื้นบ้าน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตันศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร. ปภาศรี บัวสวรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ชุมชน (3) เป็นกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ที่สถานที่ทำสุราตั้งอยู่ขณะที่ยื่นขออนุญาต (4) เป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่มีผู้ถือหุ้นทุกคนมีสัญชาติไทย และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ที่สถานที่ทำสุรากลั่นชุมชนตั้งอยู่ขณะที่ยื่นขออนุญาต และ (5) เป็นองค์กรเกษตรกรตามพระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. 2542 และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ที่สถานที่ทำสุราตั้งอยู่ขณะที่ยื่นขออนุญาต

ผู้ศึกษาเห็นว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสุราพื้นบ้านในประเทศไทยมีข้อจำกัดทางด้านกฎหมายที่ทำให้การผลิตสุราพื้นบ้านไม่เป็นที่เปิดเผยและแพร่หลาย โดยข้อกฎหมายต่าง ๆ นั้นเป็นการบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการปิดกั้นและตัดสิทธิของประชาชนในสังคมท้องถิ่น อีกทั้งยังก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ผลิตสุราพื้นบ้านในระดับครัวเรือนและโรงงานผลิตสุราพื้นบ้านขนาดเล็ก ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการผลิตสุราพื้นบ้าน โดยมีประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาที่หนึ่ง ปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามของคำว่าสุราพื้นบ้าน ปัจจุบันสุราพื้นบ้านถือเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทหนึ่ง ตามบทนิยามในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 152 “สุรา” ให้ความหมายรวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรี ในขณะที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 มิได้มีความหมาย เฉพาะเช่นกัน โดยให้ความหมายของคำว่า “สุรา” หมายความว่า “น. เหล้า, น้ำเมาที่ได้จากการกลั่น” และได้ให้ความหมายของคำว่า “พื้นบ้าน” หมายถึง “ว. เฉพาะถิ่น แต่ไม่ได้ให้ความหมายของ “สุราพื้นบ้าน” ไว้โดยตรง ผู้ศึกษาเห็นว่าตามกฎหมายที่ใช้อยู่ขณะนี้ ยังไม่ได้มีการให้คำนิยามของคำว่าสุราพื้นบ้านไว้ให้ชัดเจน เนื่องจากความหมายของสุราพื้นบ้านนี้มีความสำคัญในการที่เจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาว่าสิ่งนั้นเป็นสุราพื้นบ้านตามที่กฎหมายสุรากำหนดไว้หรือไม่ จึงจะทำให้มีอำนาจตามกฎหมายที่จะไปจับกุมดำเนินคดีกับผู้ผลิตสุราพื้นบ้านโดยฝ่าฝืน ซึ่งจะทำให้เกิดการจับกุมและดำเนินคดีกับประชาชนที่ผลิตสุราพื้นบ้านได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม นอกจากนี้ยังทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และองค์การอาหารและยา มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการผลิตและการจำหน่ายสุราพื้นบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นปัญหาที่สอง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้ประชาชนสามารถผลิตสุราพื้นบ้านภายในครัวเรือนและการออกใบอนุญาตผลิตสุราพื้นบ้านแก่ผู้ผลิตรายย่อย เมื่อผู้ผลิตเห็นว่าการจดทะเบียนและขั้นตอนในการขออนุญาตมีความยุ่งยากซับซ้อนแก่ผู้ผลิตรายย่อย ซึ่งมีกำลังการผลิตน้อย ไม่คุ้มค่ากับการที่จะต้องดำเนินการขออนุญาตผลิตแบบถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งผู้ผลิตสุราพื้นบ้านจะต้องหาทำเลที่ตั้ง แรงงาน กำลังการผลิต ไม่คุ้มค่ากับการที่จะต้องดำเนินการขออนุญาตผลิตแบบถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้ผู้ผลิตสุราพื้นบ้านหลีกเลี่ยงความยุ่งยากในการขอใบอนุญาตผลิตสุราและยอมรับที่จะเสียค่าปรับกับเจ้าหน้าที่สรรพสามิตแทน โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 31 ที่กำหนดโทษ

ปรับไม่เกิน 5,000 บาท เพราะมองว่าค่าปรับนั้นเสียน้อยกว่าการทำตามกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าบทกำหนดโทษปรับนั้นมีการกำหนดโทษปรับมีอัตราน้อยเกินไป ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน เมื่อผู้กระทำความผิดเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการขายสุราโดยผิดกฎหมายดังกล่าวสมประโยชน์กับที่ตนพึงได้รับ ผู้กระทำความผิดจึงไม่เกรงกลัวกฎหมาย

ประเด็นปัญหาที่สาม ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมฉลากและการโฆษณาเครื่องดื่มสุราพื้นบ้าน แม้ว่าสุราพื้นบ้านจะได้รับอนุญาตให้ผลิตและขายได้ด้วยเหตุผลในการส่งเสริมวิสาหกิจแต่กลับห้ามโฆษณาตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นกฎหมายที่มีสภาพบังคับเป็นการทั่วไปและใช้มาตรการเดียวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภท อันได้แก่ 1) ห้ามจำหน่ายตามสถานที่ต่าง ๆ 2) ห้ามใช้ฉลากที่มีข้อความเชิญชวนชักจูงให้ดื่ม และ 3) ห้ามโฆษณาและส่งเสริมการขาย ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่ามีความไม่เหมาะสมที่จะปรับใช้กับการผลิตสุราพื้นบ้านและส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตสุราพื้นบ้านโดยตรง

นอกจากนี้ในเรื่องของการกำหนดมาตรการควบคุมข้อความบนฉลาก มีประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข เกี่ยวกับฉลากของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2558 มาตรา 32 กำหนดว่า “ฉลากจะต้องไม่มีข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือข้อความที่เป็นเท็จเกินความจริง หรือข้อความที่เชิญชวนให้บริโภคหรืออวดอ้างสรรพคุณ คุณประโยชน์หรือคุณภาพของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม” จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว การบังคับใช้มาตรการควบคุมข้อความบนฉลากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั่วไป รวมทั้งสุราพื้นบ้าน ว่านอกจากจะต้องมีข้อความคำเตือนตามที่กฎหมายกำหนด ยังมีข้อห้ามระบุส่วนประกอบอื่น ๆ ของการทำสุราพื้นบ้านลงในฉลาก เช่น สมุนไพรที่ใช้ในการผลิต เนื่องจากเจ้าหน้าที่ชี้แจงว่าเป็นข้อความเชิญชวนให้บริโภคหรืออวดอ้างสรรพคุณ คุณประโยชน์หรือคุณภาพอันขัดต่อกฎหมาย โดยแจ้งให้ระบุได้เพียงเฉพาะส่วนสำคัญ เช่น ข้าวสาร แกลบ แป้งอู เท่านั้น นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ยังห้ามวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสุราพื้นบ้านจัดทำและเผยแพร่เอกสารอธิบายหรือแผ่นพับให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนกับสุราพื้นบ้าน วัตถุประสงค์ทางการเกษตรที่ใช้ในผลิตสรรพคุณของสมุนไพรแต่ละชนิดที่เป็นส่วนผสมในสุราพื้นบ้าน เนื่องจากขัดต่อมาตรการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 32

ประเด็นปัญหาที่สี่ ปัญหาในการจัดเก็บภาษีสุราพื้นบ้าน ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตสุราพื้นบ้านจะต้องชำระเงินค่าภาษีสุราตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง และรับแสดงบิลสุราไปปิดภาชนะบรรจุสุราภายใต้การควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตสุราพื้นบ้านยังมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอย่างอื่นด้วย เช่น เสียภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย เงินเข้ากองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ภาษีบำรุงองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ค่าใบอนุญาตให้ทำเชื้อสุราสำหรับใช้ในโรงงานเครื่องจักรกลกำลังรวมต่ำกว่า 5 แรงม้าหรือใช้คนงานน้อยกว่า 7 คน เป็นต้น ทำให้ผู้ผลิตต้องรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้นในเรื่องของภาษีการผลิตและอากรแสตมป์ จึงเป็นเหตุให้มีการลักลอบผลิตและจำหน่ายสุราพื้นบ้านแบบไม่เสียภาษี ทั้งการไม่ติดอากรสุราและการไม่ขออนุญาต

จำหน่าย นอกจากนี้มาตรการทางภาษีก็กลับกลายเป็นช่องโหว่ที่ทำให้ผู้ผลิตที่หลีกเลี่ยงภาษีลักลอบผลิตสุราพื้นบ้านนำสารแปลกปลอมมาผสม เช่น เอทานอล เมทานอล สารหนู และยาฆ่าแมลง ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภคจากสารแปลกปลอมโดยตรง

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการผลิตและการจำหน่ายสุราพื้นบ้าน พบว่ายังมีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการผลิตและจำหน่ายสุราพื้นบ้านหลายประการ ซึ่งควรได้รับการแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้รัฐสามารถควบคุมดูแลการผลิตและการจำหน่ายสุราพื้นบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะตามปัญหาที่ได้ทำการศึกษา ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามของคำว่าสุราพื้นบ้าน

ควรจะบัญญัตินิยามศัพท์คำว่า “สุราพื้นบ้าน” ไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา 152 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 “สุราพื้นบ้าน หมายถึง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทสุราแช่หรือกลั่นที่เกิดจากมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

2. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้ประชาชนสามารถผลิตสุราพื้นบ้านภายในครัวเรือน และการออกไปอนุญาตผลิตสุราพื้นบ้านแก่ผู้ผลิตรายย่อย

การขออนุญาตผลิตสุราพื้นบ้านสำหรับใช้ในบ้านเรือนหรือสำหรับจัดงานตามประเพณี ไม่ควรที่จะต้องใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการขออนุญาตผลิตในระดับอุตสาหกรรม จากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พบว่าควรอาศัยมาตรา 5 วรรคสอง ให้ผลิตสุราพื้นบ้านสำหรับใช้ในบ้านเรือนได้ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำและขายสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง และสุราแช่อื่นนอกจากเบียร์ พ.ศ. 2546 และประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำและขายสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมืองและสุราแช่อื่น นอกจากเบียร์ พ.ศ. 2546 ดังนี้ ให้ประชาชนทั่วไปผลิตสุราพื้นบ้านสำหรับใช้ในบ้านเรือนได้ เพื่อแก้ไขปัญหาคารอนรักรัยการผลิตสุราพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาของคนไทยและปัญหาความเหลื่อมล้ำของชาวบ้าน

นอกจากนี้การขออนุญาตผลิตสุราพื้นบ้านโดยผู้ประกอบการรายย่อย ไม่ควรที่จะต้องใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการขออนุญาตผลิตในระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการลงทุนที่ไม่สูงมาก จนเป็นภาระแก่ผู้ประกอบการรายย่อย แต่ทั้งนี้มาตรฐานโรงงานต่าง ๆ ยังคงต้องให้มีการควบคุมมาตรการเดียวกับโรงงานผลิตสุราระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น การตรวจกรรมวิธีการผลิตสุราพื้นบ้านก่อนการผลิตจริง การส่งตัวอย่างสุราพื้นบ้านเพื่อตรวจวิเคราะห์ก่อนนำออกจากโรงงาน เป็นต้น เพื่อให้สามารถเกิดผู้ประกอบการรายใหม่และเป็นการรักษามาตรฐานความปลอดภัยของสุราพื้นบ้านไว้ได้

3. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมฉลากและการโฆษณาเครื่องดื่มสุราพื้นบ้าน

ควรกำหนดมาตรการควบคุมฉลากสุราพื้นบ้านเป็นการเฉพาะ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 26 (1) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ให้คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ออกประกาศ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับฉลากของสุราพื้นบ้านในส่วนที่เกี่ยวกับ ส่วนประกอบที่เป็นทั้งวัตถุดิบผลิตทางการเกษตร สมุนไพร กรรมวิธีการผลิต และความเกี่ยวข้องกับ ชุมชน รวมถึงการอนุญาตให้เผยแพร่เอกสารหรือแผ่นพับให้ความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ในแต่ละท้องที่ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติใน มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 “บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับสุราพื้นบ้าน ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

นอกจากนี้ควรจะกำหนดมาตรการควบคุมการโฆษณาสุราพื้นบ้านเป็นการเฉพาะ ให้ผู้ผลิตสุรา พื้นบ้านสามารถใช้ข้อความโฆษณาได้กว้างเท่าผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยให้โอกาสผู้ผลิตสุราพื้นบ้าน สามารถโฆษณาสินค้าของตนได้ด้วยสื่อภายในพื้นที่หรือสื่อเฉพาะกลุ่ม หรือสื่อซึ่งรัฐเป็นผู้จัดหาหรือทำให้ โดยบัญญัติเป็นข้อยกเว้นในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

การปรับปรุงกฎหมายให้สุราพื้นบ้านอยู่ในสถานะที่มีข้อจำกัดทางกฎหมายลดลง โดยปรับปรุงทั้ง ด้านการผลิตสุราพื้นบ้านในระดับครัวเรือนและโรงงานผลิตสุราพื้นบ้านขนาดเล็ก และการควบคุมฉลาก และการโฆษณาเครื่องดื่มสุราพื้นบ้าน จึงเป็นการสมควรที่ต้องปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับกระแส ความตื่นตัวในการบริโภคสุราพื้นบ้าน และการปรับปรุงกฎหมายสุราพื้นบ้านนี้จะทำให้ภาครัฐสามารถ จัดเก็บภาษีเข้าภาครัฐได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- มัทนา พุกกะรัตนันท์. **ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสุราชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: กรมสรรพสามิต, 2555.
- เทพินทร์ พัทธนาธิกุล. **พฤติกรรมกรรมการบริโภคสุรา**. นนทบุรี: สำนักพัฒนาวิชาการแพทย์ กรมการแพทย์, 2541.
- นพพล วิทย์วรพงศ์ และคณะ. **สถานะความรู้เพื่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา ศูนย์วิจัยสุรา, 2557.
- สุภาวณีย์ อมรจิตสุวรรณ. **หลักกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2560.
- วิทย์ วิชัยดิษฐ และคณะ. **รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน สังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2560**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สหมิตรพัฒนาการพิมพ์, 2557.

บทความ

- พระไพศาล วิสาโล. “ตำนานแห่งการเสพสุรา เหล้า คือยาพิษมีนเมา ฤา น้ำอมฤตเรขมย์.” **ศิลปวัฒนธรรม**, (ธันวาคม 2536): 30-33.

ศรัณย์ อารยะรังษฤษฎ์, กมล งามสมสุข และจันทจิรา ประมวญพิสุทธิ์. “สถานภาพการ ผลิตและการตลาด
สุราแช่พื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน (Production and Marketing Situations of Local Fruit Wine
and Whisky in the Upper North).” วารสารเกษตร 21, 2 (มิถุนายน 2548): 176.

กฎหมาย

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522.

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551.

ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำและขาย สุรากลั่นชุมชน
พ.ศ. 2546.

ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำและขายสุราแช่ชนิดสุรา
ผลไม้ สุราแช่พื้นเมืองและสุราแช่อื่น นอกจากเบียร์ พ.ศ. 2546.

ประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับฉลากของ
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2558.